

– Vit mugu vera kappin

– skulu vit menna eina shippingvinnu í Føroyum. Og tað verða vit bert um vit fáa eina DIS líkandi skipan. Hetta heldur ein av oddamonnunum í Supply Service í Leirvík, Tummas Justinussen, sum byggir trý frálanskip í Noregi fyri knappa milliard

SHIPPING

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Í morgin verður stór shippingráðstevna í Norðurlandahúsinum. Fyrireikararnir halda, at tað eigur at bera til at menna føroysku shippingvinnuna, so hon gevur nóg fleiri arbeiðspláss og gerst eitt meira týðandi bein undir føroyska búskapinum.

Ein teirra, sum fer at fylgja við við á ráðstevnuni í morgin, og sum eisini hevur nóg uppá hjartað, er ein av eigarunum av reiðarínum "Supply Service" í Leirvík, Tummas Justinussen. Hann er saman við øðrum farin undir eina rættiliga stóra og í føroyskum høpi óvanliga verkætlan, nevniliga at byggja trý frálanskip til eitt virði uppá einar 750 mill. kr. Skipini verða í lötuni bygd í Noregi.

Vilja skráseta í Føroyum

Stóri spurningurin hjá reiðarínum eins og hjá øðrum føroyskum reiðaríum er, hvar skipini skulu verða skrásett. Tað er eingin loyna, at fyri Tummas Justinussen eins og aðrar reiðarar, so er tað eitt ynski at fáa skipini skrásett í Føroyum, soleiðis at tey kunnu vera við til at byggja upp eina veruliga shippingvinnu við okkara egnu fólkum.

Men hetta er eftir øllum at døma ikki bara sum at siga tað. Verandi FAS-skipan ger, at vit í Føroyum eru ikki kappingarfør við shippingvinnuna í útlandinum. Tað tvingar tí føroyskar reiðarar til at skráseta síni skip í útlandinum, oftani Danmark ella Noregi, har tey hava ávikavist DIS og NIS, sum eru nóg meira víðgongdar skipanir enn FAS og sum gera, at reiðari skráseta síni skip har. Skipanir hava við sær, at partur av manningunum sleppa undan at rinda skatt.

Tummas Justinussen, reiðari: – Hjá okkum, ið skulu fara út í ein marknað, sum er stýrdur av stórum útlandskum fyrirkomulagum, er tað

Tummas Justinussen, reiðari: – Skilabest at kopiera DIS, skulu vit menna eina shippingvinnu í Føroyum

hart nokk í sær sjálvum. Og er tú so ikki kappingarførur aftrat, so verður tað heilt vónleyst.

Hann vísir á ta óhepnu stöðu vit eru í í dag, har vit als ikki eru kappingarfør við onnur lond við teimum skipanum, sum eru galdandi í dag.

– Ætlanin hevur alla tíðina verið at skráseta skipini í Føroyum, men eru vit her ikki kappingarfør, so man er noyddur at skráseta tey í øðrum londum.

Tummas Justinussen vísir á, at tað er rætt og slætt desperaturtørvur á vælkvalifiseraðum sjófolki í dag. Fólkini fara sjálvandi, har tey hava mest eftir, tá allar útreiðslur eru farnar av, og tað vera vit noydd at fyrhalda okkum til. Og tað er so ikki við FAS, sum vit hava í dag.

Hann vísir á, at um tey t.d. skráseta eitt systurskip í Norra og eitt í Føroyum, koyra føroyingar umborð á bæði, so hevur tann føroyski skiparin, sum siglir við tí norska skipinum, 66.000 kr. meira eftir netto um mánaðin enn føroyingurin á tí føroyska skipinum. Hetta er so víttgangandi, at tú fær ikki fólk til føroyska skipið.

– Vil man hava hesi skipini skrásett í Føroyum, vil man hava eina vinnu her, so má okkurt gerast við hesi viðurskipti. Vil man tað ikki, so er tað ein ærlig sak.

Vit mugu tí gera upp við okkum sjálvi: ynskja vit eina slíka vinnu í Føroyum ella ikki.

Hvussu gera hini

Tummas Justinussen vísir á, at tá vit í Føroyum fara at tosa um at menna eina vinnu, so eiga vit eisini at hyggja eftir, hvussu aðrir hava gjørt. Her er tað nevniliga so, at tað verður ikki eitt supplieskip bygt í heiminum í dag uttan, at helvtin av útgerðini er norsk. Tað ein avleiðing av, at teir hava bygt upp eina vinnu gjøgnum nóg ár, við eini skipan, sum hevur gagnað manning og reiðariium. Taka vit Danmark, so eru fáar bingjur, sum danir ikki eiga í. Tað er eisini ein vinna sum er bygd upp gjøgnum mong ár.

– Vit mugu tí vera nokkso tolin á inntøkusiðuni, skulu vit hava eina shippingvinnu í Føroyum. Hetta er nakað, sum krevur tíð at byggja upp og sum krevur skipanir, ið gera tað áhugavert at vera her.

Tummas Justinussen vil tí mæla føroyskum myndugleikum til at gera eina kappingarføra loysn. Danmark hevur DIS og Norra hevur NIS. DIS er tann meira einfalda skipanin, sum er ein eftirlønarskipan. Tað landið fær inn er skattur frá reiðaríum, skattur frá fólkum, sum arbeiða í management í

landi og síðani tað, sum man fær bygt upp av know-how innan hesa vinnu og sum so aftur skapar grundarlag fyri øðrum virkseimi og vøkstri. Skulu vit hava ein móguleika at kappast við aðrar, so mugu fyrirteytirnar ikki vera verri enn tað.

Kopiera DIS

– Hvat er idealloysnin fyri okkum?

– Kopiera DIS. Tað sigla millum 500 og 800 føroyingar undir DIS. Í dag verður tað mettt at vera í lagi, at man siglur við donskum skipum og ikki gjalda skatt í Føroyum, men man má bara ikki gera tað sama við føroyskum skipum.

– Men hvat sigur tú við tey, sum halda, at tað eru bara tit reiðarar, sum vilja sleppa undan at rinda skatt og vilja sleppa á biligasta hátt?

– Tað er vanlig føroysk tankagongd. Vit sleppa lættari, um vit vilja. Tað er bara at koyra Kjøpinhavn á reyvina.

Tummas Justinussen ynskir ikki, at henda fatan hansara skal takast sum grenj. Hann ynskir bara at vísa á veruleikan sum hann er – og so fylgjurnar av honum. – Myndugleikarnir skulu ikki broyta lógina fyri okkara skyld. Men eg haldi tað er flóvisligt, um vit billa okkum inn, at vit eru verðismenn innan fyri

shipping, og veruleikin so er tann, at føroysk skip, sum føroyingar eiga, ið eru figgjað í Føroyum og mannað við føroyingum, eru skrásett í Danmark. Tað er lítil vísión í tí, nú so nóg verður tosað um vísiónir fyri framtíðina, um at fáa fleiri vinnulig bein at standa á osfr. Skulu vit t.d. til at menna hesa vinnuna, so verða vit noydd at gloyma, at reiðarar fáa hetta og fiskimenn hatta. At nú skal hesin og hasin bara ríka seg upp.

Unikur móguleiki

– Broyta vit FAS til DIS, hvussu sær tú so framtíðar shippingvinnuna í Føroyum?

– Føroyingar hava ein unikan, einastandandi móguleika, tí tað er einki land í heiminum, sum hevur so nóg vælkvalifiserað sjófolk sum vit hava og sum sigla undir útlendskum fløggum. Hvi skulu vit altíð vera trælir og leverandørar av arbeiðsmegi. Hvi kunnu vit ikki vera okkum sjálvi. Vit hava fullan førleika at taka hetta í egnar hendur.

– Skilur tú ikki, at tað er ikki so lætt hjá føroyskum myndugleikum at góðtaka hetta, at ávisir stættir í samfelagnum skulu sleppa undan at rinda skatt?

– Tað er eitt sindur ringt hjá fólkum at skilja, at man góðtekur, at ein partur av føroyingum, sum arbeiða

umborð á føroyskum skipi, ikki verða skattaður yvirhøvur. Tað havi eg alla virðing fyri. Veruleikin er bara, at man góðtekur hetta í dag, men tað má bara ikki vera undir føroyskum flaggi.

Tá man góðtekur, at føroyingar sigla í Danmark og ikki rinda skatt í Føroyum, ja var tað so hóast alt ikki frægari, at teir vóru við føroyskum skipum, tí so fekk samfelagið tonasjuskattin, skrásetagjöldini, offshorekontór og annað "spinof" frá hesi vinnu.

Ringvirkningar

Hjá Supply Service í Leirvík eru tey í dag 8 fólk, og verða skipini skrásett í Føroyum, so verður her talan um fleiri fólk. Tað setir ringar í vatnið og kann verða grundarlag undir øðrum avleiddum virkseimi.

– Tað er tann vegin vit mugu hugsa. Vit sleppa ikki undan tí. Soleiðis gera okkara grannar. Vit kunnu ikki fara í Norðsjógvin undir føroyskum flaggi at kappast og hava verri treytir enn kappingarneytarnir. Vit eru longu í útgangsstøðinum nóg verri fyri, tí vit hava ikki royndirnar í sama mun sum aðrir. Kunnu vit so heldur ikki vera kappingarførir í lön, so kunnu vit bara gloyma alt um eina føroyska shippingvinnu í hvussu so er innan frálansvinnuna.

Tummas heldur eisini vit eiga at hugsa um framtíðar

garfø

møguleikarnar, tá vit finna olju. Hann heldur tað vera rímuliga logiskt, at oljan verður funnin við Føroyar innan 10 ár. Tá fáa vit ein gullrandaðan møguleika. Norðmenn gjørdu tað, tá teir funnu olju í Noregi, at teir frystu allar aðrar út. Teir søgdu treytin var skandinaviskt mál, og harvið vóru bara norðmenn og danir. Og seinni fóru danir eisini út. Norðmenn stýra í dag oljuvinnuni á norska landgrunninum totalt og aldeilis sjálvir.

Vit eiga ikki at vera bláoygdir og halda, at vit eru í friari kapping á norskum og bretskum øki. Teir hava lagt allar hugsandi tekniskar forðingar fyri tí. Tí hava vit ein ótrúligan møguleika nú, tí norsku reiðaríini skriðgjá eftir arbeiðsmegi. Vit hava nógvar føroyingar, sum kunnu manna skipini. Tað verða so nógv skip bygd í lötuni, og tørvurin bara veksur.

Góð fólk

Tummas Justinussen sigur at enda, at tá tú fer í gongd við nakað nýtt, so lærir tú hvønn dag. Tú kemur meira og meira inn í tingini og uppdagar, at støðan er nógv verri enn tú helt. Og her er manglandi kappingarførið við verandi skipan ein av stóru forðingunum.

Ein stór styrki hjá reiðarínum í Leirvík er tó, at tey hava fingið góð og roynd

fólk í nevdina, eitt nú Per Sevig, sum ein tann best kendi offshoremáðurin í Noregi og Tage Bundgaard, sum hefur verið ein av stjórunum hjá Mærsk í fleiri ár og við drúgvum royndum innan offshorevirksemi.

Tummas Justinussen vónar, at ráðstevnan í Havn fríggjadagin fer at viðgera nakrar av hesum spurningum hann hefur nomið við og sum hann heldur eru so grundleggjandi fyri í heila tikið at tosa um at menna eina shippingvinnu.

Tummas Justinussen mælir føroyskum myndugleikum til at gera eina kappingarføra loysn, skulu vit menna shippingvinnuna, her m.a. offshore flotan

Stjórin á Strandferðsluni settur

So er hann settur; stjórin á nógv umtalaðu Strandferðsluni. Tað verður leirvíkingurin Dánjal Andreasen, ið skal stýra stovninum komandi árin

STARVSSETAN

Kári Mikkelsen
karim@sosialurin.fo

Í gjár fingur starvsfólkini á Strandfaraskipum Landsins at vita, hvør verður teirra ovasti leiðari. Tað verður Dánjal Andreasen úr Leirvík, sum komandi árin skal standa á odda fyri stovninum.

Dánjal Andreasen er 54 ára gamal, ættaður úr Leirvík, og er útbúgvinn maskinmeistari. Hann hefur síðani 2002 verið rakstrarleiðari á Skála Skipasmiðju. Annars hefur hann millum annað

starvast sum leiðari á maskindeildini hjá Landsverk og í Landsskúlafyrirsiti ngini.

Eisini hefur Dánjal Andreasen í nøkur ár staðið á odda fyri FSF, áðrenn Óli Holm tók við.

Við Rás2 í gjár segði nýggi stjórin á Strandfaraskipum Landsins, at hann fyríbils verður búgvandi í Leirvík.

- Í fyrstu atløgu komi at vera har suðuri yrkadagar, men bústaðurin verður í Leirvík.

Dánjal Andreasen vil ikki koma so nógv inn á, hvat hann fer at leggja dent á, men sigur, at stovnurin undir honum fer at leggja seg eftir tættari samstarvi við ferðavinnuna.

Enn er ikki avgjørt, nær nýggi stjórin tekur við, men Dánjal Andreasen er leysur í sínum núverandi starvi 31. mars.

Nýggi stjórin á Strandferðsluni, Dánjal Andreasen, fer at leggja seg eftir einum tættari samstarvi við ferðavinnuna

Savnsmynd

Ársins heiðurslønir handaðar fríggjadagin

Fríggjadagin klokkan 15 verður hátíðarlig løta í Miðlahúsinum í Vágsbotni. Tá verða heiðurslønirnar latnar til Ársins kvinnu, Ársins mann og Ársins Kjakvirðisløn. Løgmaður Jóannes Eidesgaard fer at handa heiðursbrøvini.

HEVUR TÚ EINA GÓÐA SÖGU?

📞 22 50 00

Vikuskiptisvaktin hjá

SOSIALINUM
&
PORTALINUM

er at hitta alt vikuskiftið á

TELEFON 22 50 00

VIVA

Ringið um tit hava søgur, hugskot og tips ella um tit vilja kunna um fundir, tiltøk, konsertir o.a., sum fer fram kring alt landið í vikuskiftinum

TÍÐINDAVAKTIN
ALT VIKUSKIPTIÐ